

# Plan wynikowy edukacji religijnej w klasie IV szkoły podstawowej

## Temat 1: Bóg zaprasza nas do jedności ze sobą we wspólnocie Kościoła

### Cele katechetyczne:

- uświadomienie uczniom prawdy, że od przyjęcia sakramentu chrztu świętego żyjemy we wspólnocie Kościoła, która trwa w łączności z Panem Jezusem;
- kształtowanie postawy ciągłego umacniania jedności z Chrystusem.

### Treści:

- jako chrześcijanie jesteśmy zjednoczeni z Chrystusem we wspólnocie Kościoła. Staramy się tę jedność wciąż umacniać poprzez, m. in. spowiedź, Komunię Świętą, czytanie Pisma św., katechezę.

### Metody dydaktyczne:

- opowiadanie; praca z tekstem biblijnym; pogadanka; pokaz.

### Środki dydaktyczne:

- Pismo św.; CD z pieśnią „Zjednoczeni w Duchu”; opowiadanie Bruno Ferrero „Blisko ognia”.

### Zadania nauczyciela religii:

- uświadamia uczniom ich przynależność do Kościoła od przyjęcia sakramentu chrztu;
- wdraża uczniów do umacniania jedności z Panem Jezusem poprzez spowiedź, Komunię Świętą, czytanie Pisma św.

### Przewidywane osiągnięcia ucznia:

- wyjaśnia, że jedność między Jezusem a Jego uczniami powinna wzorować się na jedności między Bogiem Ojcem a Jezusem;
- werbalizuje pragnienie pozostawania w stałej łączności z Panem Jezusem;
- śpiewa pieśń „Zjednoczeni w Duchu”;
- wie, że bez łączności z Panem Jezusem i wspólnotą Kościoła w człowieku osłabia się życie Boże;
- wskazuje sposoby umacniania jedności z Panem Jezusem poprzez spowiedź, Komunię Świętą, czytanie Pisma św., katechezę.

## Temat 2: Bóg przychodzi do nas w swoim słowie

### Cele katechetyczne:

- pogłębienie prawdy, że Pismo Święte to słowo Pana Boga skierowane do ludzi;
- kształtowanie postawy szacunku dla słowa Bożego.

**Treści:**

- Pan Bóg mówi do nas poprzez Pismo św. Zostało ono spisane w konkretnym czasie i przez konkretnych ludzi natchnionych przez Boga.

**Metody dydaktyczne:**

- zgadywanka; pogadanka; pokaz; wykład.

**Środki dydaktyczne:**

- Pismo św.; 6 kartek A5 z poszczególnymi literami wyrazu BIBLIA; magnesy; przedmioty (lub ich ilustracje) rozpoczynające się na kolejne litery słowa BIBLIA; model zwoju papirusowego sporządzony z kartonu.

**Zadania nauczyciela religii:**

- przypomina uczniom podstawowe wiadomości dotyczące Pisma św.;
- zachęca do uważnego wsłuchiwanie się w słowo Boże i czytania Pisma św.

**Przewidywane osiągnięcia ucznia:**

- wyjaśnia, dlaczego Pismo św. jest wyjątkową księgą;
- wie, kto jest autorem Pisma św.;
- uzasadnia, dlaczego słowa Bożego należy słuchać z szacunkiem;
- wymienia etapy powstawania Pisma św.;
- wyjaśnia pojęcie natchnienia biblijnego.

## **Temat 3: Posługujemy się Pismem Świętym**

**Cele katechetyczne:**

- zapoznanie ze sposobem samodzielnego posługiwania się Pismem św.;
- kształtowanie postawy jak najczęstszego czytania Pisma św. i poznawania Pana Boga.

**Treści:**

- Pismo św. to Księga zawierająca prawdę o Bogu i człowieku. Składa się z 46 ksiąg Starego Testamentu i 27 Nowego Testamentu. Pomocą w odnalezieniu określonego fragmentu Biblii są sigla biblijne.

**Metody dydaktyczne:**

- pogadanka; wykład; praca z podręcznikiem; praca z Pismem św.

**Środki dydaktyczne:**

- kilka listów dla uczniów (koperty, kartki z treścią listów – zał. 1, 2, 3), egzemplarze Pisma św. (jeden na każdą ławkę), karty dydaktyczne zawierające sigla biblijne i określone słowa.

**Zadania nauczyciela religii:**

- uczy samodzielnego posługiwania się Biblią;
- zachęca do jak najczęstszego czytania Pisma św.

**Przewidywane osiągnięcia ucznia:**

- zna podział Pisma św. na Stary i Nowy Testament;
- zna podstawowe zasady korzystania z Pisma św.;
- w prawidłowy sposób odczytuje sigla biblijne;

- wymienia kilka podstawowych skrótów nazw ksiąg biblijnych;
- na podstawie siglów biblijnych odnajduje w Piśmie św. określony werset.

## Temat 4: Pismo Święte uczy nas historii zbawienia

### Cele katechetyczne:

- zapoznanie uczniów z prawdą, że Pismo św. uczy historii zbawienia;
- kształtowanie postawy otwartości na Bożą obecność na podstawie historii biblijnej.

### Treści:

- Pismo św. zawiera historię biblijną. Jest to historia Izraela – narodu, z którego Jezus pochodził oraz historię całego świata od jego początku do końca. Boże działanie, które zostało ostatecznie wypełnione przez zbawczą śmierć i zmartwychwstanie Jezusa Chrystusa to historia zbawienia. Ma w niej udział cała ludzkość.

### Metody dydaktyczne:

- pogadanka; pokaz i praca z obrazem; praca z tekstem biblijnym.

### Środki dydaktyczne:

- Pismo św.; ilustracja przedstawiająca drzewo, kartki z napisami do umieszczenia na drzewie, magnesy, tekst wiersza.

### Zadania nauczyciela religii:

- uczy, że Pismo św. opisuje historię zbawienia;
- uwrażliwia na Bożą obecność w dziejach świata i człowieka;
- uświadamia uczniom, że oni także są częścią historii zbawienia.

### Przewidywane osiągnięcia ucznia:

- wyjaśnia, co to jest drzewo genealogiczne;
- wymienia imiona dziadków ze swojej rodziny;
- definiuje pojęcia: „historia biblijna” i „historia zbawienia”;
- wymienia imiona dziadków Jezusa (rodziców Maryi i św. Józefa);
- opowiada, że także jest częścią „historii zbawienia”;
- opisuje, w czym wyraża się obecność i działanie Boga w historii zbawienia.

## Temat 5: Poznajemy Ziemię Świętą

### Cele katechetyczne:

- zapoznanie z warunkami geograficznymi i religijnymi Ziemi Świętej, niektórymi zwyczajami i świętami żydowskimi;
- kształtowanie postawy wdzięczności za Ziemię Świętą, w której spełniły się Boże obietnice.

### Treści:

- Pan Bóg obiecał Narodowi Wybranemu, którego ojcem stał się Abraham, że da mu na własność nową ziemię. Kraj ten stał się ojczyzną naszego Zbawiciela Jezusa Chrystusa. Nazywany jest Ziemią Świętą.

**Metody dydaktyczne:**

- rozmowa kierowana; praca z podręcznikiem; pokaz obrazu i mapy.

**Środki dydaktyczne:**

- Pismo św.; mapa świata; ilustracje i zdjęcia poszczególnych regionów Ziemi Świętej; ilustracja gwiazdy Dawida i menory; nagranie piosenki, kartki z pytaniami dla poszczególnych grup, kilka miseczek lub tace na owoce; wykałaczki (dla każdego ucznia); winogrona (zielone, fioletowe, różowe); rodzynki; owoce granatu; owoce figi (świeże, suszone); oliwki (zielone, czarne); nagranie piosenki „Ruszaj, ruszaj”.

**Zadania nauczyciela religii:**

- zapoznaje uczniów z warunkami geograficznymi i religijnymi Ziemi Świętej oraz wybranymi zwyczajami i świętami żydowskimi;
- wychowuje do wdzięczności za Ziemię Świętą, w której spełniły się Boże obietnice.

**Przewidywane osiągnięcia ucznia:**

- określa geograficzne położenie Ziemi Świętej;
- zna nazwy: Ziemia Obiecana, Kanaan, Ziemia Święta, Izrael, Palestyna;
- wymienia główne regiony, ważniejsze miasta i miejsca Ziemi Świętej;
- wskazuje na mapie główne regiony, ważniejsze miasta i miejsca Ziemi Świętej;
- wie, jak nazywają Ziemię Świętą wyznawcy różnych religii;
- poprzez śpiew wyraża wdzięczność Bogu za Ziemię Świętą, w której spełniły się Jego obietnice.

## Temat 6: Bóg stwarza wszechświat

**Cele katechetyczne:**

- pogłębienie znajomości biblijnego opisu stworzenia świata;
- kształtowanie postawy wdzięczności, okazywania szacunku i troski o stworzony świat.

**Treści:**

- Bóg stworzył świat z miłości. Świat jest piękny i dobry. Hymn o stworzeniu z Księgi Rodzaju jest zachętą do oddawania czci Bogu Stwórcy za powołanie do istnienia całego wszechświata. Nie było intencją autora natchnionego formułowanie tez przyrodniczych czy historycznych.

**Metody dydaktyczne:**

- rozmowa kierowana; praca z tekstem biblijnym; rebus; zabawa ruchowa: „wyobraź sobie, że jesteś...”; modlitwa litanijna; akrostychy.

**Środki dydaktyczne:**

- Pismo św.; ilustracje przedstawiające: sweter, dom, chleb, wszechświat, sześć dni stworzenia; plansza z tekstem KKK 284.

**Zadania nauczyciela religii:**

- omawia biblijny opis stworzenia świata;
- uczy wdzięczności za świat stworzony przez Boga;
- wychowuje do szacunku i troski o świat, w którym żyjemy.

### **Przewidywane osiągnięcia ucznia:**

- wie, że Bóg stworzył świat;
- na podstawie biblijnego opisu opowiada o stworzenia świata;
- wskazuje księgę, w której jest hymn o stworzeniu;
- definiuje słowo „stworzyć”;
- wyraża wdzięczność Bogu za dzieło stworzenia poprzez modlitwę;
- wyjaśnia podstawowy sens perykopy biblijnej Rdz 1,15.18.26a.31;
- podaje przykłady teorii powstania świata;
- wie, co stwarzane było w poszczególne dni;
- wykonuje akrostych do słowa „wszechświat”;
- wymienia sposoby troski o stworzony świat.

## **Temat 7: Bóg stwarza anioły**

### **Cele katechetyczne:**

- poszerzenie wiedzy uczniów o aniołach jako opiekunach (Anioł Stróż) i posłańcach Boga, czyli wysłannikach Jego Opatrzności i zwiastunach Jego zamierzeń;
- wychowanie do wdzięczności za dar aniołów i pogłębianie relacji z nimi.

### **Treści:**

- żyjemy w obecności aniołów. Istnienie aniołów jest prawdą wiary. Ich istnienie potwierdzają księgi Starego Testamentu, począwszy od Księgi Rodzaju, a także Nowy Testament. Choć nie ma wzmianki o samym stworzeniu aniołów, w Piśmie Świętym wspomina się ich aż 222 razy. Są obecni od chwili stworzenia w całej historii zbawienia, zwiastując ją oraz służąc w wypełnianiu się zamysłu Boga. Posłani są, aby pomagać ludziom w osiągnięciu zbawienia. Należą do świata niewidzialnego, są nieśmiertelne, posiadają rozum i wolną wolę. Jako stworzenia czysto duchowe, przewyższają doskonałością stworzenia widzialne. W liturgii Kościoł uwielbia Boga razem z aniołami i czci pamięć szczególnie niektórych z nich (Aniołów Stróżów oraz Archaniołów: św. Michała, św. Rafała, św. Gabriela). Istnieją też złe duchy, działające na szkodę ludzi.

### **Metody dydaktyczne:**

- skojarzenia; szyfr; praca z tekstem biblijnym; rozmowa kierowana.

### **Środki dydaktyczne:**

- Pismo św.; „skrzydła anioła”; ilustracje przedstawiające Anioła Stróża i innych aniołów (z dzieł sztuki); kartki z fragmentami Pisma św. do pracy w grupach; nagranie piosenki Magdy Anioł pt. „Aniele, Niebieski Posłańcu”.

### **Zadania nauczyciela religii:**

- omawia znaczenie i zadania aniołów;
- zachęca do pogłębiania relacji z Aniołem Stróżem i Archaniołami.

### **Przewidywane osiągnięcia ucznia:**

- wie, kim jest anioł;
- wskazuje Boga jako Stwórcę aniołów służących Bogu i pomagających ludziom;
- określa rolę Anioła Stróża w swoim życiu;
- wyjaśnia, że szatan to zbuntowany anioł, który kusi do grzechu;

- wskazuje Pismo Święte jako źródło wiedzy o aniołach;
- modli się do Anioła Stróża;
- opisuje zadania aniołów;
- podaje daty świąt ku czci Aniołów Stróżów i Archaniołów;
- wie, że Anioł jest darem i okazuje wdzięczność za aniołów;
- podaje przykłady zadań wypełnionych przez aniołów i opisanych w Piśmie Świętym.

## **Temat 8: Bóg stwarza człowieka na swój obraz i podobieństwo**

### **Cele katechetyczne:**

- pogłębienie wiadomości na temat stworzenia człowieka;
- kształtowanie postawy wdzięczności za życie, a także odpowiedzialności za siebie i otaczający świat.

### **Treści:**

- z Pisma św. dowiadujemy się, że Pan Bóg jest Stwórcą świata materialnego i duchowego. Stworzył też człowieka: mężczyznę i kobietę. Człowiek należy do obu tych światów. Stworzony został na obraz i podobieństwo Boga. Bóg stworzył człowieka z miłości, bo chciał podzielić się swym życiem i szczęściem. Ofiarował mu dar przekazywania życia i powierzył człowiekowi świat, by go pielęgnował. Stworzenie na obraz Boga zobowiązuje człowieka do realizacji zadań otrzymanych od Niego.

### **Metody dydaktyczne:**

- praca z ilustracjami (porządkowanie); praca z tekstem biblijnym; głuchy telefon; rozmowa kierowana; łańcuch odpowiedzialności.

### **Środki dydaktyczne:**

- Pismo św.; ilustracje przedstawiające ludzi z różnych kontynentów; ilustracje przedstawiające dzieci z różnych kontynentów; reprodukcja obrazu „Stworzenie Adama” Michała Anioła; kolorowe paski papieru do wykonania łańcucha odpowiedzialności.

### **Zadania nauczyciela religii:**

- przypomina uczniom posiadane już wiadomości na temat stworzenia człowieka i pogłębia ich wiedzę na ten temat;
- wychowuje do odpowiedzialności za życie, za siebie i za otaczający świat.

### **Przewidywane osiągnięcia ucznia:**

- opowiada, że człowiek został stworzony przez Boga;
- podaje prawdę, że człowiek jest najdoskonalszym ze stworzeń;
- określa, że człowiek się rodzi jako kobieta lub mężczyzna;
- podaje imiona pierwszych ludzi;
- wyjaśnia, na czym polega obraz i podobieństwo człowieka do Boga;
- podaje przykłady, do czego Bóg powołuje człowieka;
- wskazuje teksty biblijne o stworzeniu człowieka;
- wyraża wdzięczność za dar życia i rodziców;
- wyjaśnia znaczenie imion Adam i Ewa;
- podaje, co łączy człowieka ze światem przyrody;
- wskazuje sposoby troski o świat.

## Temat 9: Człowiek przez grzech oddala się od Boga

### Cele katechetyczne:

- ukazanie istoty grzechu pierworodnego i jego skutków;
- kształtowanie postawy wdzięczności za sakrament chrztu świętego.

### Treści:

- Biblia, w opowiadaniu o Adamie i Ewie – pierwszych rodzicach, pokazuje, w jaki sposób człowiek dopuścił do swojego życia zło. Pierwsi rodzice ulegli pokusie szatana: zawątpili w dobro Boga; przestali Mu ufać, a w końcu okazali nieposłuszeństwo. Grzech osobisty Adama i Ewy dotknął wszystkich ludzi. Od tego grzechu uwalnia Jezus w sakramencie chrztu świętego.

### Metody dydaktyczne:

- praca z tekstem biblijnym; słoneczko; pogadanka.

### Środki dydaktyczne:

- Pismo św.; ilustracja przedstawiająca chrzest dziecka; karteczki samoprzylepne.

### Zadania nauczyciela religii:

- uświadamia uczniom istotę grzechu pierworodnego i zapoznaje z jego skutkami;
- wychowuje do wdzięczności za sakrament chrztu świętego.

### Przewidywane osiągnięcia ucznia:

- definiuje grzech pierworodny;
- wymienia skutki grzechu pierworodnego;
- interpretuje opowiadanie o grzechu pierworodnym;
- wyjaśnia, że grzech pierworodny jest grzechem dziedzicznym i przez niego człowiek jest skłonny do zła;
- wyrzeka się zła i wyznaje wiarę w Boga;
- wyraża wdzięczność Jezusowi za łaskę chrztu, który gładzi grzech pierworodny.

## Temat 10: Bóg daje obietnicę wybawienia

### Cele katechetyczne:

- zapoznanie z treścią protoewangelii;
- wyjaśnienie, że stanowi ona zapowiedź wyzwolenia ludzkości spod panowania szatana;
- kształtowanie postawy gotowości do współpracy z Bogiem i podejmowania walki ze złem.

### Treści:

- po grzechu pierworodnym Bóg nie zostawia człowieka samego, ale obiecuje pomoc. Boża obietnica po grzechu pierworodnym została nazwana „protoewangelią”. Bóg obiecał wtedy ludziom Zbawiciela, który zwycięży szatana. Tym Zbawicielem jest Jezus Chrystus narodzony z Maryi.

### Metody dydaktyczne:

- opowiadanie; praca z tekstem biblijnym; plątaninka; krzyżówka.

**Środki dydaktyczne:**

- Pismo św., kartonik z napisem „protoewangelia”, opowiadanie, nagranie z piosenką, obraz przedstawiający Maryję.

**Zadania nauczyciela religii:**

- zapoznaje uczniów z pojęciem „protoewangelii” oraz z jego treścią;
- zachęca do współpracy z Bogiem i podejmowania walki ze złem.

**Przewidywane osiągnięcia ucznia:**

- wyjaśnia treść protoewangelii;
- wskazuje na Jezusa jako Zbawiciela, w którym wypełniła się protoewangelia;
- poprzez śpiew okazuje Bogu wdzięczność za Jego miłość objawioną w obiecany Zbawicielu;
- wskazuje, w czym wyraża się miłość rodziców do dzieci;
- rozwiązuje krzyżówkę do hasła „Zbawiciel”;
- wyjaśnia, dlaczego Maryja jest nową Ewą.

## **Temat 11: Ludzie przez grzech oddalają się od siebie – Kain i Abel**

**Cele katechetyczne:**

- zapoznanie ze skutkami grzechu i ukazanie, że człowiek przez grzech oddala się nie tylko od Boga, ale także od ludzi.
- kształtowanie postawy zwracania się do Boga o pomoc w czynieniu dobra.

**Treści:**

- Kain i Abel to synowie Adama i Ewy. Na skutek grzechu rodziców, byli podatni na czynienie zła. Kiedy ofiara Kaina, z powodu jego złego postępowania, nie została przez Boga przyjęta, kierując się zazdrością, zabił swego brata. Abel przypomina Pana Jezusa, który także został niewinnie zabity.

**Metody dydaktyczne:**

- opowiadanie; pogadanka; praca z tekstem biblijnym.

**Środki dydaktyczne:**

- Pismo św.; tekst opowiadania.

**Zadania nauczyciela religii:**

- omawia skutki grzechu wskazując, że człowiek przez grzech oddala się nie tylko od Boga, ale także od ludzi;
- uświadamia uczniom potrzebę zwracania się do Boga o pomoc w czynieniu dobra.

**Przewidywane osiągnięcia ucznia:**

- opowiada biblijną historię o Kainie i Ablu;
- wskazuje podobieństwa między Ablem i Jezusem;
- przez śpiew i modlitwę prosi Boga o pomoc w czynieniu dobra;
- opisuje, w jaki sposób grzechy jednych ludzi wpływają na innych;
- wie, że ludzie, odwracając się od Boga, krzywdzą siebie nawzajem.



## Temat 12: Bóg zawiera przymierze ze sprawiedliwym Noem

### Cele katechetyczne:

- zapoznanie uczniów z biblijnym opowiadaniem o potopie.
- kształtowanie postawy zaufania Bogu na wzór Noego;
- wychowanie do okazywania Bogu wdzięczności za Kościół i chrzest święty.

### Treści:

- po grzechu Adama i Ewy ludzie nie potrafili żyć w przyjaźni z Bogiem. Cała ziemia była skażona zepsuciem, dlatego Pan Bóg postanowił ukarać ludzi potopem. Ocalał tylko Noe, ponieważ był posłuszny Panu Bogu. Pan Bóg zawarł z nim Przymierze, którego znakiem była tęcza na niebie.

### Metody dydaktyczne:

- pogadanka; praca z tekstem biblijnym; pokaz ilustracji.

### Środki dydaktyczne:

- Pismo św.; ilustracja przedstawiająca biblijny potop; ilustracje znanych postaci: sportowców, piosenkarzy, aktorów; nagranie pieśni „Com przyrzekł Bogu”; świeca.

### Zadania nauczyciela religii:

- omawia historię Noego, zapoznając uczniów z biblijnym opowiadaniem o potopie;
- wskazuje na związek historii Noego z Kościołem i zachęca do okazywania Bogu wdzięczności za Kościół i chrzest święty.

### Przewidywane osiągnięcia ucznia:

- opowiada historię biblijnego potopu;
- uzasadnia, dlaczego Pan Bóg ocalił Noego i jego rodzinę;
- definiuje pojęcia: potop, arka, tęcza;
- dziękuje Panu Bogu za dar chrztu świętego przez śpiew pieśni „Com przyrzekł Bogu”;
- wyjaśnia, czego uczy nas postawa Noego;
- wskazuje, co zapowiada historia Noego;
- uzasadnia, dlaczego arka Noego jest zapowiedzią Kościoła.

## Temat 13: Wieża Babel przykładem ludzkiej pychy

### Cele katechetyczne:

- zapoznanie ze skutkami grzechu, który prowadzi do rozbicia jedności pomiędzy ludźmi;
- kształtowanie postawy dążenia do życia w zgodzie z Bogiem i ludźmi.

### Treści:

- mieszkańcy całej ziemi posługiwali się tym samym językiem. Pewnego razu zapragnęli zbudować miasto i wieżę, której wierzchołek sięgałby nieba. Chcieli w ten sposób pokazać swą wielkość i siłę oraz to, że nie potrzebują Boga. Dlatego Bóg pomieszał im języki, a ich budowla nie została ukończona. Na skutek braku porozumienia, powstały rozłamy i nienawiść, wzajemne pretensje, brak zgody. Bóg uczy nas, że tylko On może zjednoczyć wszystkich ludzi, tylko On jest źródłem jedności i pokoju.

**Metody dydaktyczne:**

- opowiadanie; pogadanka; praca z tekstem biblijnym.

**Środki dydaktyczne:**

- Pismo św.; tekst opowiadania; nagranie pieśni: „Może daleko jesteś”, odtwarzacz CD, plansze z napisami 7 grzechów głównych; materiały biurowe: papier, nożyczki, klej, taśma klejąca, bibuła, gazety, pudełka, ilustracja przedstawiająca wieżę Babel, świeca.

**Zadania nauczyciela religii:**

- uświadamia uczniom, że brak jedności między ludźmi jest konsekwencją grzechu;
- wychowuje do życia w zgodzie z Bogiem i ludźmi.

**Przewidywane osiągnięcia ucznia:**

- opowiada historię o wieży Babel;
- wymienia grzechy, jakie popełnili ludzie budując wieżę Babel;
- werbalizuje prawdę, że Bóg sprzeciwia się ludzkiej pysze;
- wymienia 7 grzechów głównych;
- uzasadnia, że egoizm i pycha są przyczyną konfliktów między ludźmi;
- wyjaśnia symbolikę wieży Babel;
- uzasadnia, że człowiek rozwija się i czyni dobro wtedy, gdy zachowuje Boże prawo;
- uzasadnia, że człowiek potrzebuje łaski Bożej, by żyć i pracować w jedności z innymi ludźmi;
- wyjaśnia skutki pychy w życiu człowieka.

## Temat 14: Wiara Abrahama i Boże obietnice

**Cele katechetyczne:**

- zapoznanie z postacią Abrahama, obietnicą, jaką otrzymał od Boga;
- kształtowanie postawy zaufania Bogu na wzór Abrahama.

**Treści:**

- Abraham otrzymał od Boga polecenie, by zostawił swój dom rodzinny i udał się do kraju, wskazanego przez Boga. Pan Bóg dał mu też obietnicę błogosławieństwa. Abraham wykonał Boże polecenie. Jego historia jest dla nas wzorem głębokiej wiary i bezgranicznej ufności Bogu.

**Metody dydaktyczne:**

- pogadanka; praca z tekstem biblijnym; burza mózgów, tekst luk.

**Środki dydaktyczne:**

- Pismo św.; nagranie pieśni pt. „Stary Abraham”; odtwarzacz CD; mapa wędrówki Abrahama do Ziemi Kanaan.

**Zadania nauczyciela religii:**

- zapoznaje uczniów z postacią Abrahama i obietnicą, jaką otrzymał od Boga;
- uczy zaufania Bogu na wzór biblijnego patriarchy.

**Przewidywane osiągnięcia ucznia:**

- opowiada historię Abrahama;
- wyjaśnia treść obietnicy danej Abrahamowi;
- wyjaśnia, dlaczego Abrahama nazywamy ojcem wierzących;

- wie, co znaczy zawierzyć/zaufać Bogu;
- opisuje, czego uczy nas wiara Abrahama;
- wymienia wydarzenia, w których ujawniło się posłuszeństwo Abrahama wobec Boga;
- podaje przykłady, jak można naśladować Abrahama w wyznawaniu wiary;
- proponuje sposoby okazywania troski o rozwój wiary.

## **Temat 15: Próba wiary Abrahama**

### **Cele katechetyczne:**

- ukazanie Izaaka jako zapowiedzi Pana Jezusa;
- kształtowanie postawy posłuszeństwa wobec Boga i ofiarności w wypełnianiu Jego woli.

### **Treści:**

- Pan Bóg wystawił Abrahama na próbę. Miał on złożyć w ofierze całopalnej swego syna Izaaka, który był największym darem od Boga. Mimo to posłuszny Abraham był gotowy wypełnić to polecenie. Abraham pokazał, że ufa Bogu i kocha Go bezgranicznie. Izaak jest zapowiedzią Pana Jezusa.

### **Metody dydaktyczne:**

- pogadanka; praca z tekstem biblijnym.

### **Środki dydaktyczne:**

- Pismo św.; ilustracja przedstawiająca: „Ofiarę Abrahama”; papier i mazaki; tabela ukazująca podobieństwa między Izaakiem a Jezusem; kontury postaci Abrahama; nagranie pieśni „Zaufaj Panu już dziś”; odtwarzacz CD.

### **Zadania nauczyciela religii:**

- zapoznaje uczniów z biblijną perykopą o ofiarowaniu Izaaka;
- ukazuje Izaaka jako zapowiedź Pana Jezusa;
- uczy posłuszeństwa Bogu.

### **Przewidywane osiągnięcia ucznia:**

- opowiada treść biblijnej perykopy o ofiarowaniu Izaaka (Rdz 22,1-13)
- wyjaśnia, że Izaak jest zapowiedzią Pana Jezusa;
- uzasadnia, dlaczego ofiara jest wartością;
- charakteryzuje postawę posłuszeństwa Abrahama;
- podaje przykłady sytuacji, w których wykazuje postawę wypełniania trudnych poleceń Boga.

## **Temat 16: Król Melchizedek i jego ofiara**

### **Cele katechetyczne:**

- ukazanie Melchizedeka jako osoby będącej zapowiedzią Pana Jezusa oraz darów, które złożył jako zapowiedzi Eucharystii;
- kształtowanie postawy składania siebie i swojego życia w ofierze Bogu podczas Mszy św.

**Treści:**

- Abraham uwolnił bratanka Lota i wracał po zwycięskiej walce. Naprzeciw niego wyszedł kapłan Melchizedek, błogosławiąc go, złożył w ofierze chleb i wino. Abraham przyjął dary. Kapłan Melchizedek jest zapowiedzią Pana Jezusa, a chleb i wino zapowiedzią Eucharystii.

**Metody dydaktyczne:**

- pogadanka; praca z tekstem biblijnym; pokaz; metoda sygnalizacji świetlnej.

**Środki dydaktyczne:**

- Pismo św.; ilustracje przedstawiające różne zawody (w tym koniecznie piekarza); bochen chleba na białej serwecie; nagranie pieśni „Ofiaruję Tobie, Panie mój”; odtwarzacz CD; kontur chleba wycięty z papieru dla każdego dziecka; okryty białym obrusem stolik symbolizujący ołtarz; krzyż; kartki dla dzieci w kolorze czerwonym, zielonym i żółtym (kolory sygnalizacji świetlnej).

**Zadania nauczyciela religii:**

- ukazuje Melchizedeka jako zapowiedź Pana Jezusa oraz dary, które złożył jako zapowiedź Eucharystii;
- uczy składania siebie i swojego życia w ofierze Bogu podczas Mszy św.

**Przewidywane osiągnięcia ucznia:**

- wyjaśnia, kim był Melchizedek i co oznacza jego imię;
- uczestniczy w procesji i składa Bogu dary duchowe;
- śpiewa piosenkę pt. „Ofiaruję Tobie, Panie mój”;
- podaje prawdę, że ofiara Melchizedeka jest zapowiedzią Eucharystii;
- wskazuje na związek Melchizedeka i jego ofiary z Jezusem i Jego Ofiarą;
- wyjaśnia, że podczas przygotowania darów może składać Panu Bogu w ofierze swoje dary duchowe, np. radości, sukcesy, smutki, swoją naukę i pracę.

## **Temat 17: Grzech niesie zniszczenie – Sodoma i Gomora**

**Cele katechetyczne:**

- poznanie biblijnego opowiadania o mieszkańcach Sodomy i Gomory;
- kształtowanie postawy otwartości na Boże przebaczenie;
- wychowanie do ciągłego nawracania się.

**Treści:**

- Sodoma i Gomora to miasta, których mieszkańcy popełniali bardzo ciężkie grzechy. Bóg chciał ich ocalić, ale oni odrzucali Jego przebaczenie. Nie chcieli się nawrócić. Konsekwencją ich grzechów było zniszczenie obydwu miast.

**Metody dydaktyczne:**

- opowiadanie; pogadanka; praca z tekstem biblijnym, pokaz.

**Środki dydaktyczne:**

- Pismo św.; mapa; ilustracja przedstawiająca ucieczkę Lota z rodziną z Sodomy.

**Zadania nauczyciela religii:**

- zapoznaje uczniów z biblijną historią Sodomy i Gomory;
- wskazuje na potrzebę otwartości w przyjmowaniu Bożego przebaczenia;

- kształtuje postawę ciągłego nawracania się.

**Przewidywane osiągnięcia ucznia:**

- wskazuje na mapie biblijną Sodomę i Gomorę;
- wie, że mieszkańcy tych miast postępowali niegodnie;
- ma świadomość, że grzech nie podoba się Bogu;
- modli się za siebie i grzeszników;
- wyjaśnia, dlaczego miasta Sodoma i Gomora zostały zniszczone;
- uzasadnia prawdę, że to ludzie swoimi grzechami doprowadzili do zniszczenia Sodomy i Gomory.

## Temat 18: Dzieje Jakuba, syna Izaaka

**Cele katechetyczne:**

- zapoznanie uczniów z dziejami patriarchy Jakuba;
- kształtowanie postawy wytrwałego dążenia do nieba.

**Treści:**

- patriarcha Jakub, syn Izaaka, podstępem zdobył błogosławieństwo ojca, dlatego musiał opuścić rodzinny dom. W Charanie poślubił Rachelę. Bóg nadał mu nowe imię – Izrael. Jakub miał dwunastu synów, którzy dali początek dwunastu pokoleniom Izraela.

**Metody dydaktyczne:**

- gra dydaktyczna; praca z tekstem biblijnym; opowiadanie.

**Środki dydaktyczne:**

- Pismo św.; plansza; pionki i karty do gry; ilustracja przedstawiająca drabinę Jakubową, odtwarzacz CD; tekst piosenki.

**Zadania nauczyciela religii:**

- zapoznaje uczniów z historią patriarchy Jakuba;
- wychowuje do wytrwałości w dążeniu do nieba.

**Przewidywane osiągnięcia ucznia:**

- opowiada o najważniejszych wydarzeniach z życia Jakuba;
- podaje nowe imię Jakuba;
- śpiewa piosenkę pt. „O dobre czyny”;
- porządkuje najważniejsze wydarzenia z życia patriarchy Jakuba;
- wyjaśnia, co oznacza imię „Izrael”;
- wymienia imiona kilku synów Jakuba.

## Temat 19: Bóg opiekuje się Józefem, synem Jakuba

**Cele katechetyczne:**

- zapoznanie uczniów z biblijnym opowiadaniem o Józefie, synu Jakuba;
- ukazanie, w jaki sposób Bóg kieruje losami patriarchy;
- pogłębienie wiary w Bożą opatrzność;
- kształtowanie postawy zaufania Bogu.

**Treści:**

- Józef był jednym z synów Jakuba. Przez całe swoje życie doświadczał Bożej opieki. Opieka Boga nad ludźmi i nad światem nazywa się Bożą Opatrznością.

**Metody dydaktyczne:**

- prezentacja multimedialna; metoda swobodnych skojarzeń; pogadanka; czytanie tekstu Pisma św. z podziałem na role; praca z tekstem biblijnym; krzyżówka.

**Środki dydaktyczne:**

- Pismo św., kartonik z napisem „opiekować się”; prezentacja multimedialna; komputer, nagranie pieśni pt. „Kto się w opiekę”; odtwarzacz CD.

**Zadania nauczyciela religii:**

- zapoznaje uczniów z biblijnym opowiadaniem o Józefie, synu Jakuba;
- kształtuje postawę wiary w Bożą Opatrzność.

**Przewidywane osiągnięcia ucznia:**

- podaje przykłady ludzi, którzy opiekują się innymi;
- opowiada historię Józefa, syna Jakuba;
- podaje przykłady Bożej opieki nad Józefem;
- śpiewa pieśń pt. „Kto się w opiekę”;
- definiuje termin „Opatrzność Boża”;
- w modlitwie spontanicznej dziękuje Bogu za Jego opiekę;
- wymienia podobieństwa między Józefem a Jezusem.

## Temat 20: Józef przebacza swoim braciom

**Cele katechetyczne:**

- zapoznanie z biblijnym opowiadaniem o przebaczeniu Józefa;
- kształtowanie postawy przebaczenia tym, którzy wobec nas zawinili.

**Treści:**

- Józef przebaczył braciom. On i wydarzenia, które przeżył, zapowiadają Jezusa i wydarzenia zbawcze. Każdy z nas powinien przebaczać innym, aby otrzymać przebaczenie od Boga.

**Metody dydaktyczne:**

- praca z tekstem biblijnym; biblijne porównania; ekspresja plastyczna; niedokończone zdania.

**Środki dydaktyczne:**

- Pismo św.; tabela; kartki A4; kredki; taśma klejąca; odtwarzacz CD.

**Zadania nauczyciela religii:**

- zapoznaje uczniów z historią Józefa przebaczonego braciom;
- kształtuje postawę przebaczenia tym, którzy wobec nas zawinili.

**Przewidywane osiągnięcia ucznia:**

- wyjaśnia, czym jest przebaczenie;
- opowiada historię Józefa przebaczonego braciom;
- w plastycznej formie wyraża swoje uczucia związane ze złością i radością;

- modli się, prosząc Boga o przebaczenie win;
- podaje przykłady, jak człowiek przebacza drugiemu człowiekowi;
- wyjaśnia słowa: „odpuść nam nasze winy jako i my odpuszczamy...”;
- podaje, dlaczego Józef jest zapowiedzią Jezusa.

## Temat 21: Jakub błogosławi swojemu synowi Judzie

### Cele katechetyczne:

- zapoznanie z opowiadaniem o błogosławieństwie udzielonym synom Jakuba;
- ukazanie prawdy, że błogosławieństwo udzielone Judzie jest prorocką zapowiedzią przyjścia na świat Jezusa;
- kształtowanie postawy uwielbienia Boga za Jego błogosławieństwo.

### Treści:

- Jakub przed śmiercią pobłogosławił swoim synom. Szczególnego błogosławieństwa udzielił Judzie. To błogosławieństwo zawiera zapowiedź przyjścia na świat Mesjasza. Powinniśmy błogosławić bliźnim.

### Metody dydaktyczne:

- prezentacja multimedialna; praca z tekstem biblijnym; pokaz; burza pytań.

### Środki dydaktyczne:

- płyta z filmem; Pismo św.; nagranie piosenki; odtwarzacz CD.

### Zadania nauczyciela religii:

- omawia opowiadanie o błogosławieństwie udzielonym synom Jakuba;
- uczy, że błogosławieństwo udzielone Judzie jest prorocką zapowiedzią przyjścia na świat Jezusa;
- zachęca do uwielbienia Boga za Jego błogosławieństwo.

### Przewidywane osiągnięcia ucznia:

- wyjaśnia pojęcie „błogosławieństwo”;
- opowiada, jak Jakub pobłogosławił synowi Judzie;
- wymienia sytuacje, w których spotyka się z błogosławieństwem;
- wymienia kilka postaci biblijnych, którym Bóg błogosławił;
- wymienia proroctwa z błogosławieństwa Jakuba;
- pieśnią wielbi Boga za Jego błogosławieństwo.

## Temat 22: Bóg powołuje Mojżesza

### Cele katechetyczne:

- zapoznanie z osobą Mojżesza;
- rozwijanie wdzięczności wobec Pana Boga za Jego opiekę nad nami i za to, że jesteśmy wybrani do współpracy z Nim.

### Treści:

- historia Mojżesza ukazuje nam Boga, który przebywa ze swoim ludem i prowadzi go, a w realizacji swoich planów posługuje się człowiekiem. Każdy z nas jest powołany do współpracy z Bogiem w dziele zbawienia ludzi.

**Metody dydaktyczne:**

- opowiadanie; pogadanka; pokaz; krzyżówka; praca z podręcznikiem.

**Środki dydaktyczne:**

- Pismo św.; kartonik ze słowem „Mojżesz”; ilustracja przedstawiająca: Mojżesza w koszu na Nilu, Mojżesza przed krzewem ognistym; nagranie piosenki „Chrześcijanin to właśnie ja”.

**Zadania nauczyciela religii:**

- zapoznaje uczniów z osobą Mojżesza i historią jego powołania;
- wyjaśnia, że jako chrześcijanie, jesteśmy wybrani do współpracy z Bogiem.

**Przewidywane osiągnięcia ucznia:**

- opowiada o dzieciństwie Mojżesza;
- wie, kim jest Mojżesz i w jaki sposób Bóg go powołał;
- podaje imię Boga objawione Mojżeszowi;
- śpiewa piosenkę „Chrześcijanin to właśnie ja”;
- wyjaśnia znaczenia imienia „JESTEM, KTÓRY JESTEM”;
- wskazuje przykłady współpracy z Bogiem w swoim życiu.

## Temat 23: Plagi egipskie

**Cele katechetyczne:**

- zapoznanie uczniów z plagami, jakie dotknęły Egipt po nieudanych pertraktacjach Mojżesza z faraonem;
- uświadomienie, że plagi były znakami działającego Boga;
- kształtowanie postawy zaufania Bogu, który wyzwala człowieka od zła.

**Treści:**

- plagi, które dotknęły Egipt były wyrazem troski Boga o Jego uciemiężony przez Egipcjan lud. Dopiero dziesiąta, ostatnia plaga złamała opór faraona, który zgodził się, by Izraelici opuścili jego kraj.

**Metody dydaktyczne:**

- praca z tekstem biblijnym; pogadanka; pokaz.

**Środki dydaktyczne:**

- Pismo św.; ilustracja przedstawiająca plagi egipskie.

**Zadania nauczyciela religii:**

- omawia plagi, jakie dotknęły Egipt po nieudanych pertraktacjach Mojżesza z faraonem;
- uczy postawy zaufania Bogu, który wyzwala człowieka od zła.

**Przewidywane osiągnięcia ucznia:**

- koloruje ilustrację przedstawiającą ciężką pracę Izraelitów w Egipcie;
- porządkuje kolejność plag egipskich;
- modli się o wybawienie od zła;
- opowiada, jak przebiegały rozmowy Mojżesza i Aarona z faraonem;
- wyjaśnia, dlaczego Bóg zesłał plagi.



## Temat 24: Bóg wyzwala Naród Wybrany

### Cele katechetyczne:

- zapoznanie z wydarzeniami poprzedzającymi wyjście Izraelitów z ziemi egipskiej;
- kształtowanie postawy uwielbienia Jezusa za to, że jako Baranek Boży uwalnia nas z niewoli grzechu i daje nam siebie jako pokarm na życie wieczne.

### Treści:

- podczas wieczerzy przed wyjściem z Egiptu Izraelici spożyli baranka. Jego krwią naznaczyli drzwi swoich domów. Dzięki temu ominęła ich dziesiąta plaga – nikt z nich nie umarł. Krew baranka była dla nich ratunkiem przed śmiercią i otworzyła im drogę do wolności. Ten baranek, zwany barankiem paschalnym, jest zapowiedzią Jezusa i Jego ofiary, która ratuje nas przed śmiercią wieczną.

### Metody dydaktyczne:

- pogadanka; pokaz; praca z tekstem biblijnym; test luk.

### Środki dydaktyczne:

- Pismo św.; kartki z literami ze słowa PASCHA; nagranie pieśni „Oto jest Baranek Boży”.

### Zadania nauczyciela religii:

- zapoznaje uczniów z wydarzeniami poprzedzającymi wyjście Izraelitów z ziemi egipskiej;
- kształtuje postawę uwielbienia Jezusa za to, że jako Baranek Boży uwalnia nas z niewoli grzechu i daje nam siebie jako pokarm na życie wieczne.

### Przewidywane osiągnięcia ucznia:

- opowiada, dlaczego faraon zgodził się uwolnić Żydów;
- podaje nazwę wieczerzy spożytej przez Izraelitów przed wyjściem z Egiptu;
- uwielbia Jezusa śpiewem pieśni „Oto jest Baranek Boży”;
- wskazuje, co uchroniło Izraelitów przed dziesiątą plagą zesłaną na Egipt;
- wyjaśnia pojęcie „paschy”;
- wskazuje na analogię między barankiem paschalnym a Jezusem.

## Temat 25: Przejście przez Morze Czerwone

### Cele katechetyczne:

- zapoznanie z historią przejścia Izraelitów przez Morze Czerwone;
- uświadomienie uczniom, że przejście Narodu Wybranego przez Morze Czerwone jest zapowiedzią chrztu świętego;
- kształtowanie postawy ufności Bogu.

### Treści:

- po wyjściu z Egiptu rozpoczął się dla Izraelitów czas wędrówki. Wtedy faraon zmienił zdanie i postanowił ponownie zniewolić Żydów. Na czele swego wojska, wyruszył w pościg za nimi. Gdy na drodze Izraelitów znalazło się Morze Czerwone, Bóg po raz kolejny przyszedł im z pomocą: rozdzielił wody morza, aby mogli bezpiecznie przejść na drugi brzeg. Przejście przez Morze Czerwone jest zapowiedzią chrztu św.

**Metody dydaktyczne:**

- pogadanka; pokaz; praca z tekstem biblijnym, praca z podręcznikiem, test luk.

**Środki dydaktyczne:**

- Pismo św.; kontur walizki dla każdego ucznia; ilustracja przedstawiająca przejście przez Morze Czerwone; mapa wędrówki Izraelitów do Ziemi Obiecanej; nagranie piosenki „Ty tylko mnie poprowadź”.

**Zadania nauczyciela religii:**

- zapoznaje uczniów z historią przejścia Izraelitów przez Morze Czerwone i uświadamia im, że jest to zapowiedzią chrztu świętego;
- kształtuje postawę ufności Bogu.

**Przewidywane osiągnięcia ucznia:**

- opowiada historię przejścia przez Morze Czerwone;
- wyjaśnia, że wody Morza Czerwonego są zapowiedzią wody chrzcielnej;
- prosi Boga o opiekę śpiewając piosenkę „Ty tylko mnie poprowadź”;
- określa motywy pościgu faraona za Izraelitami;
- wskazuje na analogię między przejściem przez Morze Czerwone a chrztem świętym;
- uzupełnia test luk.

## Temat 26: Manna pokarmem w drodze do Ziemi Obiecanej

**Cele katechetyczne:**

- przedstawienie prawdy, że Bóg karmił Naród Wybrany w drodze do Ziemi Obiecanej;
- wychowanie do przyjmowania Eucharystii jako pokarmu w drodze do nieba.

**Treści:**

- w drodze do Ziemi Obiecanej Izraelici doświadczali opieki Pana Boga. Bóg karmił ich manną i przepiórkami w czasie wędrówki przez pustynię Synaj. Manna jest zapowiedzią Eucharystii.

**Metody dydaktyczne:**

- pogadanka; pokaz; praca z tekstem biblijnym; krzyżówka.

**Środki dydaktyczne:**

- Pismo św.; arkusz papieru; kredki; klej; krzyżówka; kolorowe obrazki; czasopisma; nagranie pieśni „Nie mam nic co bym mógł Tobie dać”.

**Zadania nauczyciela religii:**

- uczy, że Bóg karmił Naród Wybrany w drodze do Ziemi Obiecanej;
- zachęca do przyjmowania Eucharystii jako pokarmu w drodze do nieba.

**Przewidywane osiągnięcia ucznia:**

- opisuje, co było pokarmem Izraelitów podczas wędrówki przez pustynię;
- rozwiązuje krzyżówkę;
- śpiewając pieśń, dziękuje Jezusowi za dar Eucharystii;
- wyjaśnia, dlaczego mannę nazywamy „chlebem z nieba”;
- wskazuje na związek manny z Eucharystią.

## Temat 27: Woda ze skały

### Cele katechetyczne:

- zapoznanie uczniów z biblijnym opisem cudu wody ze skały;
- wzbudzenie w uczniach wdzięczności Bogu za dar łaski uświęcającej.

### Treści:

- podczas wędrówki przez pustynię Pan Bóg po raz kolejny okazał Izraelitom swoją opiekę i miłosierdzie, dając im wodę ze skały. Tak, jak woda ze skały uratowała życie Narodowi Wybranemu, tak woda chrztu świętego daje nam życie nadprzyrodzone.

### Metody dydaktyczne:

- burza mózgów; praca z tekstem biblijnym; bibliodrama „prawda-fałsz”.

### Środki dydaktyczne:

- Pismo św.; makieta skały; niebieski materiał imitujący wodę; kartki z pytaniami do pracy w parach.

### Zadania nauczyciela religii:

- zapoznaje uczniów z biblijnym opisem cudu wody ze skały, stanowiącym wyraz opieki Boga nad Narodem Wybranym;
- zachęca do wdzięczności Bogu za dar łaski uświęcającej.

### Przewidywane osiągnięcia ucznia:

- opowiada o cudzie wypłynięcia wody ze skały;
- wykreśla zdania wprowadzające fałsz w poznaną historię biblijną;
- przez modlitwę wyraża wdzięczność Panu Bogu za dar łaski uświęcającej otrzymany na chrzcie świętym;
- opowiada o tym, jak Pan Bóg opiekował się Narodem Wybranym podczas wędrówki przez pustynię;
- wyjaśnia, że woda ze skały jest zapowiedzią łaski Bożej.

## Temat 28: Przymierze na Górze Synaj

### Cele katechetyczne:

- zapoznanie z historią zawarcia przymierza na Górze Synaj;
- budzenie w uczniach potrzeby trwałej więzi z Panem Bogiem poprzez zachowywanie Jego przykazań.

### Treści:

- Pan Bóg zawarł przymierze z całym ludem izraelskim, czyniąc z niego Naród Wybrany, swoją szczególną własność. Zapewnił im swoją opiekę i pomoc, oni natomiast mieli podporządkować swoje postępowanie zasadom Dekalogu. Izraelici zobowiązali się do wierności przymierzu. Dekalog obowiązuje także nas.

### Metody dydaktyczne:

- pogadanka; pokaz; praca z tekstem biblijnym, krzyżówka.

### Środki dydaktyczne:

- Pismo św.; kartoniki z napisami: „Jeśli będziecie strzec mojego przymierza, będziecie szczególną moją własnością”, „Uczynimy wszystko, co Pan nakazał”, „Ja jestem

Pan, twój Bóg, który cię wywiódł z ziemi egipskiej, z domu niewoli”; wycięte z kartonu „kamienne tablice”; nagranie z muzyką medytacyjną.

#### **Zadania nauczyciela religii:**

- zapoznaje uczniów z historią zawarcia przymierza na Górze Synaj;
- zachęca do zachowywania przykazań.

#### **Przewidywane osiągnięcia ucznia:**

- definiuje pojęcie „przymierze”;
- opowiada, w jakich okolicznościach zawarte zostało przymierze Boga z Izraelem;
- rozwiązuje krzyżówkę;
- wymienia obietnice Boga i zobowiązania Narodu Wybranego;
- podejmuje refleksję nad tym, w jaki sposób przestrzega przykazań.

## **Temat 29: Wąż miedziany**

#### **Cele katechetyczne:**

- zapoznanie z historią buntu Izraelitów i zesłanej na nich plagi jadowitych węży;
- wyjaśnienie analogii między węzem miedzianym na pustyni a krzyżem Chrystusa;
- utrwalanie postawy szacunku do krzyża, znaku naszej wiary.

#### **Treści:**

- podczas wędrówki przez pustynię Izraelici znów zaczęli szemrać przeciw Bogu i Mojżeszowi. Wtedy Pan Bóg zesłał na nich plagę jadowitych węży. Izraelici zaczęli błagać Boga, aby się nad nimi zmiłował. Pan wysłuchał prośb i kazał przygotować wysoki pał, a na nim zawiesić węża, wykonanego z miedzi. Kto spojrział na węża, był uzdrowiony. Wąż miedziany jest zapowiedzią Pana Jezusa.

#### **Metody dydaktyczne:**

- pogadanka; praca z tekstem biblijnym; wykreślanek, test luk.

#### **Środki dydaktyczne:**

- Pismo św.; nagranie pieśni „Przydrożny stary krzyż”.

#### **Zadania nauczyciela religii:**

- zapoznaje uczniów z historią buntu Izraelitów i zesłanej na nich plagi jadowitych węży;
- omawia analogię między węzem miedzianym na pustyni a krzyżem Chrystusa i utrwała postawę szacunku do krzyża.

#### **Przewidywane osiągnięcia ucznia:**

- opowiada historię o braku cierpliwości Izraelitów i podaje, jaką karę zesłał na nich Bóg;
- wskazuje, co uratowało Izraelitów przed jadowitymi węzami;
- poprzez śpiew wyraża szacunek i miłość wobec Chrystusowego krzyża;
- wyjaśnia, że wąż miedziany jest zapowiedzią Pana Jezusa;
- podaje, że krzyż Chrystusa jest ratunkiem dla ludzi w drodze do nieba;
- uzupełnia słowa Jezusa nawiązujące do wywyższenia węża na pustyni.

## Temat 30: Wejście do Ziemi Obiecanej

### Cele katechetyczne:

- zapoznanie uczniów z postacią Jozuego i jego misją;
- kształtowanie postawy posłuszeństwa wobec Boga i rodziców.

### Treści:

- po śmierci Mojżesza przywódcą ludu izraelskiego został Jozue. To właśnie jemu Bóg zlecił przeprowadzenie Izraelitów przez Jordan i wejście wraz z nimi do Ziemi Obiecanej.

### Metody dydaktyczne:

- pogadanka; praca z tekstem biblijnym; test luk.

### Środki dydaktyczne:

- Pismo św., kartki z zadaniem do punktu wyjścia (dla każdego ucznia), nagranie piosenki „Mężny Jozue”.

### Zadania nauczyciela religii:

- zapoznaje uczniów z postacią Jozuego i jego misją;
- uczy posłuszeństwa wobec Boga i rodziców.

### Przewidywane osiągnięcia ucznia:

- podaje, kto przeprowadził Naród Wybrany przez Jordan do Ziemi Obiecanej;
- podaje nazwę miasta, które jako pierwsze zostało zdobyte przez Izraelitów;
- przez śpiew piosenki wyraża pragnienie posłuszeństwa wobec rodziców;
- opowiada o przejściu Izraelitów przez Jordan;
- wskazuje, że Jozue jest zapowiedzią Jezusa;
- wypełnia test luk.

## Temat 31: Sędziowie Izraela

### Cele katechetyczne:

- zapoznanie z instytucją sędziego w Izraelu oraz historią: Debory i Baraka;
- ukazanie prawdy o tym, że Bóg w swojej opatrności opiekuje się człowiekiem, posługując się wybranymi ludźmi;
- uwrażliwienie na potrzebę współdziałania z drugim człowiekiem w celu pokonania zła i grzechu.

### Treści:

- sędzia w Izraelu to człowiek wybrany przez Boga, aby wyjaśniał przepisy Prawa, wydawał wyroki w sprawach spornych i prowadził wojsko do boju. Jednymi z sędziów byli Debora i Barak, którzy walczyli z Kananejczykami. Ich historia uczy, że Pan Bóg posługując się innymi ludźmi, pomaga nam zwalczyć grzech i uwalnia od zła.

### Metody dydaktyczne:

- pogadanka; praca z tekstem biblijnym, rebus, test luk.

### Środki dydaktyczne:

- Pismo św.; szalik, nagranie piosenki „Wielbić Imię Pana dziś chcę”; kartki zielone i czerwone dla każdego ucznia.

**Zadania nauczyciela religii:**

- zapoznaje uczniów z instytucją sędziego w Izraelu oraz historią: Debory i Baraka;
- ukazuje potrzebę współdziałania z drugim człowiekiem w celu pokonania zła i grzechu.

**Przewidywane osiągnięcia ucznia:**

- podaje określenie biblijnego sędziego;
- opowiada historię Debory i Baraka;
- wielbi Boga za ludzi, przez których On działa;
- podaje, które pokolenia Izraela, pod wodzą Debory i Baraka, walczyły z Kananejczykami;
- wymienia zadania i wyjaśnia rolę sędziego w starożytnym Izraelu;
- wskazuje na potrzebę współpracy z drugim człowiekiem w celu pokonania grzechu.

## Temat 32: Gedeon i Madianici

**Cele katechetyczne:**

- zapoznanie z historią sędziego Gedeona;
- uświadomienie uczniom prawdy o tym, że to Bóg daje siłę człowiekowi do przewycięzania zła;
- kształtowanie postawy zwracania się do Boga w trudnych sytuacjach.

**Treści:**

- Gedeon jest jednym z sędziów Izraela. Pomimo tego, że nie był wielkim wojownikiem, pokonał Madianitów. Zrobił to dzięki wsparciu Pana Boga. Swoją postawą uczy nas zaufania Panu Bogu i pokonywania swoich słabości z Bożą pomocą.

**Metody dydaktyczne:**

- pogadanka; praca z tekstem biblijnym; płataninka; „prawda-falsz”.

**Środki dydaktyczne:**

- Pismo św.; kartoniki z napisami: „Madianici”, „Runo Gedeona”; nagranie piosenki „Pan jest mocą swojego ludu”.

**Zadania nauczyciela religii:**

- zapoznaje uczniów z historią sędziego Gedeona;
- na przykładzie Gedeona uczy, że to Bóg daje siłę człowiekowi do przewycięzania zła.

**Przewidywane osiągnięcia ucznia:**

- wyjaśnia, co oznacza „runo”;
- podaje, ilu wojowników brało udział w walce z Madianitami;
- prosi Boga o pomoc w walce ze słabościami i grzechem;
- wymienia wątpliwości Gedeona;
- wymienia znaki, o jakie Gedeon prosił Boga;
- wyjaśnia, co przekonało Gedeona, aby pójść za głosem Boga i podjąć walkę z wrogiem;
- podaje, że nawet słaby człowiek, którego wspiera Bóg, jest zdolny do wielkich rzeczy.

## Temat 33: Samson, Boży nazirejczyk

### Cele katechetyczne:

- zapoznanie z historią Samsona;
- pogłębienie prawdy, że Bóg daje człowiekowi moc potrzebną do walki z pokusami i słabościami;
- wzbudzenie wiary w duchową moc, jaką otrzymujemy od Boga.

### Treści:

- historia Samsona to opowieść o jednym z najsłynniejszych sędziów. Już w momencie poczęcia został on nazirejczykiem, czyli osobą poświęconą Bogu. Obdarzony był nadzwyczajną siłą. Samson, tak jak i inni sędziowie, był pełen Bożego ducha. Dopóki był wierny Bogu, dopóty posiadał moc. Jednak gdy złamał przysięgę złożoną Panu Bogu, dostał się w ręce Filistynów. Jeżeli człowiek daje się prowadzić Bogu, wtedy Boży plan miłości w stosunku do człowieka się spełnia.

### Metody dydaktyczne:

- pogadanka; praca z tekstem biblijnym; rebus; diagram; wykreślanka; pokaz.

### Środki dydaktyczne:

- Pismo św.; kartonik z napisem „Nazirejczyk”; nagranie piosenki „Ci, co zaufali Panu”.

### Zadania nauczyciela religii:

- zapoznaje uczniów z historią Samsona;
- pogłębia świadomość, że to Bóg daje człowiekowi moc potrzebną do walki z pokusami i słabościami.

### Przewidywane osiągnięcia ucznia:

- podaje, że Samson był jednym z sędziów i walczył z Filistynami;
- wskazuje na źródło siły Samsona;
- dziękuje Bogu za to, że daje On człowiekowi siłę, aby zmierzyć się ze swoimi słabościami, z pokusami;
- opowiada historię o Samsonie;
- wyjaśnia, kim byli nazirejczycy;
- wskazuje na związek niezwykłej mocy Samsona ze ślubami złożonymi Bogu;
- rozwiązuje rebus, diagram.

## Temat 34: Samuel, sędzia i prorok

### Cele katechetyczne:

- zapoznanie z postacią Samuela jako sędziego i proroka;
- kształtowanie wrażliwości na głos Boga i postawy posłuszeństwa wobec Niego.

### Treści:

- Samuel był sędzią i prorokiem słuchającym zawsze głosu Boga. W Jego imieniu przemawiał do Narodu Wybranego. Wzywał Izraelitów do wierności Bogu i wstawał się za nimi w modlitwie. Namaścił Saula na króla. Jego życiowe motto brzmiało: „Mów Panie, bo sługa Twój słucha”.

**Metody dydaktyczne:**

- zabawa „I kto to mówi?”; praca z tekstem biblijnym; prosta modlitwa medytacyjna.

**Środki dydaktyczne:**

- Pismo św.; nagranie różnych głosów; nagranie piosenki „Samuel smyk”.

**Zadania nauczyciela religii:**

- zapoznaje uczniów z osobą Samuela jako sędziego i proroka;
- uczy wrażliwości na głos Boga i posłuszeństwa wobec Niego.

**Przewidywane osiągnięcia ucznia:**

- definiuje pojęcie „prorok”;
- podaje, kogo Samuel namaścił na króla;
- poprzez śpiew prosi Boga, aby był Mu posłuszny jak Samuel;
- stosuje prostą modlitwę medytacyjną;
- wyjaśnia zadania i rolę proroka;
- opowiada historię Samuela;
- podaje, czego uczy go Samuel.

## Temat 35: Dawid i Goliat

**Cele katechetyczne:**

- zapoznanie z historią Dawida i Goliata;
- kształtowanie postawy zaufania Bogu w trudnych sytuacjach.

**Treści:**

- wybrany na króla Izraela Saul nie dochował wierności Bogu, dlatego Pan Bóg poprzez Samuela wskazał następcę Saula – Dawida. Syn Jessego zawsze ufał Bogu, dlatego cieszył się Jego szczególną opieką. Pomocy od Boga doświadczył w walce z Goliatem. Postawa Dawida pokazuje, jak ważne jest, by w każdej chwili życia ufać Bogu.

**Metody dydaktyczne:**

- pogadanka; praca z tekstem biblijnym; wykreślanek; zaszyfrowana wiadomość.

**Środki dydaktyczne:**

- Pismo św.; napisy: „Dawid” i „Goliat”, nagranie piosenki „Wybranie Dawida”.

**Zadania nauczyciela religii:**

- zapoznaje uczniów z historią pojedynku Dawida z Goliatem;
- kształtuje postawę zaufania Bogu w trudnych sytuacjach.

**Przewidywane osiągnięcia ucznia:**

- podaje, kim byli: Dawid i Goliat;
- wyjaśnia, dlaczego Bóg powołał Dawida na następcę Saula;
- włącza się w śpiew piosenki „Wybranie Dawida”;
- opowiada historię zwycięstwa Dawida nad Goliatem;
- wskazuje na zaufanie jako postawę, którą Dawid przyjmował wobec Boga;
- wskazuje na potrzebę zaufania Panu Bogu w trudnych sytuacjach.



## Temat 36: Przymierze Boga z Dawidem

### Cele katechetyczne:

- uświadomienie, że w Jezusie wypełniło się przymierze, które Bóg zawarł z Dawidem;
- kształtowanie postawy uwielbienia Boga.

### Treści:

- kiedy król Dawid chciał zbudować Bogu świątynię, Bóg zawarł z nim przymierze. Obiecał, że da mu potomka, którego panowanie będzie wieczne. Obietnica Boga wypełniła się w Jezusie Chrystusie.

### Metody dydaktyczne:

- pogadanka; praca z tekstem biblijnym; wykreślanka; test luk.

### Środki dydaktyczne:

- Pismo św.; drzewo genealogiczne Jezusa; nagranie piosenki „Gdy Boży Duch”.

### Zadania nauczyciela religii:

- wyjaśnia uczniom, że w Jezusie wypełniło się przymierze, które Bóg zawarł z Dawidem;
- wychowuje do uwielbienia Boga.

### Przewidywane osiągnięcia ucznia:

- streszcza obietnicę, którą Bóg złożył Dawidowi;
- podaje, że potomkiem Dawida jest Jezus;
- uwielbia Boga śpiewem piosenki „Gdy Boży Duch”;
- wyjaśnia, na czym polegało przymierze Boga z Dawidem;
- korzystając z Pisma św., wypełnia test luk;
- wskazuje na analogię między Dawidem a Jezusem.

## Temat 37: Król Dawid, Batszeba i Natan.

### Cele katechetyczne:

- zapoznanie z historią biblijną ukazującą grzech Dawida;
- doskonalenie umiejętności rozeznawania popełnionego zła, poprzez współpracę z Bogiem i za pośrednictwem drugiego człowieka;
- motywowanie do stawania w prawdzie, w „lustrze” własnego sumienia.

### Treści:

- Dawid pomimo swojej prawości, popełnił ciężki grzech. Bóg posłał do niego proroka Natana, który pomógł mu zrozumieć wyrządzone zło. Dawid uznał swój grzech i prosił Boga o przebaczenie. Bóg każdemu człowiekowi przebacza grzechy, gdy za nie żałuje i prosi o Boże miłosierdzie.

### Metody dydaktyczne:

- opowiadanie; praca z tekstem biblijnym; wykreślanka; test luk.

### Środki dydaktyczne:

- Pismo św.; opowiadanie; lustro; marker do pisania po szkle; karteczki z wersetami z Psalmu 51.

**Zadania nauczyciela religii:**

- zapoznaje uczniów z historią biblijną ukazującą grzech Dawida;
- kształtuje umiejętność rozeznawania popełnionego zła, poprzez współpracę z Bogiem i za pośrednictwem drugiego człowieka.

**Przewidywane osiągnięcia ucznia:**

- wskazuje na proroka Natana, jako tego, który pomógł Dawidowi zrozumieć jego grzech;
- modli się Psalmem 51;
- wie, że sumienie jest jak lustro, w którym człowiek poznaje prawdę o sobie;
- robi rachunek sumienia;
- opowiada historię grzechu Dawida;
- wyjaśnia, w jaki sposób prorok Natan upomniał Dawida za jego grzech;
- wyjaśnia, że drugi człowiek może pomóc w rozeznaniu zła, które prowadzi do grzechu.

## Temat 38: Mądrość króla Salomona

**Cele katechetyczne:**

- zapoznanie z pierwszym okresem panowania króla Salomona;
- wychowanie do troski o prawdziwą mądrość, która pochodzi od Boga.

**Treści:**

- król Salomon był synem Dawida i Batszeby. Obdarzony przez Boga darem wyjątkowej mądrości sprawiedliwie rządził powierzonym sobie ludem. Tak jak Salomon, trzeba prosić Boga o mądre i dobre rzeczy oraz pomoc w rozwijaniu talentów, które On daje.

**Metody dydaktyczne:**

- pogadanka; praca z tekstem biblijnym; krzyżówka.

**Środki dydaktyczne:**

- Pismo św.; krzyżówka.

**Zadania nauczyciela religii:**

- zapoznaje uczniów z osobą króla Salomona i z pierwszym okresem jego panowania;
- zachęca do troski o prawdziwą mądrość, która pochodzi od Boga.

**Przewidywane osiągnięcia ucznia:**

- wyjaśnia, kim był Salomon;
- opowiada, o co Salomon prosił Boga w czasie modlitwy;
- podaje, że prawdziwa mądrość jest darem pochodzącym od Boga;
- wyjaśnia, czym jest biblijne pojęcie: „serce rozumne”;
- opowiada historię sporu dwóch kobiet rozsądzonego przez Salomona;
- stara się rozwijać dary otrzymane od Boga poprzez modlitwę prośby i dziękczynienia.

## Temat 39: Król Salomon buduje Bogu świątynię

### Cele katechetyczne:

- zapoznanie z historią budowy świątyni przez Salomona;
- ukazanie, że serce człowieka może być świątynią Boga;
- kształtowanie postawy odpowiedzialności za świątynię.

### Treści:

- Salomon zbudował Bogu piękną świątynię, w której przechowywana była Arka Przymierza. W świątyni Izraelici modlili się do Boga, oddając Mu cześć. Obecnie szczególnym miejscem przebywania Boga są kościoły, w których znajduje się Najświętszy Sakrament. Świątynią, w której Bóg pragnie przebywać jest także ludzkie serce. Zadaniem człowieka jest troska o tę świątynię.

### Metody dydaktyczne:

- pogadanka; praca z tekstem biblijnym; pokaz; „prawda-falsz”.

### Środki dydaktyczne:

- Pismo św.; ilustracja przedstawiającą budowę domu; schemat świątyni Salomona; nagranie piosenki „Czy wy wiecie, że jesteśmy świątynią”.

### Zadania nauczyciela religii:

- zapoznaje uczniów z historią budowy świątyni przez Salomona;
- uświadamia im, że serce człowieka może być świątynią Boga, za którą trzeba być odpowiedzialnym.

### Przewidywane osiągnięcia ucznia:

- charakteryzuje właściwe zachowanie się w kościele;
- wyjaśnia, że serce człowieka może być świątynią Boga;
- podaje, co znajdowało się w świątyni Salomona;
- śpiewa piosenkę „Czy wy wiecie, że jesteśmy świątynią”;
- opowiada historię budowy świątyni przez Salomona;
- wskazuje i nazywa najważniejsze miejsca w świątyni Salomona;
- podaje, w jaki sposób może budować świątynię Panu Bogu.

## Temat 40: Historia podzielonego królestwa

### Cele katechetyczne:

- zapoznanie z historią podziału państwa Salomona na dwa królestwa: Królestwo Judzkie i Królestwo Izraelskie;
- ukazanie, że podział Królestwa jest konsekwencją grzechu;
- kształtowanie postawy jedności, przebaczenia i wyrozumiałości względem drugiego człowieka.

### Treści:

- pycha Roboama doprowadziła do podziału Królestwa Salomona na północne i południowe. Na czele Królestwa Północnego stanął Jeroboam. Boża interwencja pozwoliła zażegnać wojnę domową, którą chciał wszcząć Roboam. Bóg chce, abyśmy wszelkie konflikty rozwiązywali drogą pokojową.

**Metody dydaktyczne:**

- pogadanka, mini wykład; praca z tekstem biblijnym; inscenizacja; wykreślanka.

**Środki dydaktyczne:**

- Pismo św.; kartoniki z napisami: „Roboam, syn Salomona”, „Jeroboam”; kartki z opisem scenek; mapa Palestyny.

**Zadania nauczyciela religii:**

- zapoznaje uczniów z historią podziału państwa Salomona na Królestwo Judzkie i Królestwo Izraelskie wskazując na grzech, jako przyczynę podziału;
- uczy jedności, przebaczenia i wyrozumiałości względem drugiego człowieka.

**Przewidywane osiągnięcia ucznia:**

- podaje, ile lat panował Salomon;
- wskazuje na jakie królestwa podzieliło się państwo Salomona;
- dostrzega w swoim życiu sytuacje, które prowadzą do rozłamu, podziałów i wskazuje sposoby ich przewyciężenia;
- podaje nazwy stolic Królestwa Judy i Izraela i wie, w którym królestwie była świątynia Boga prawdziwego;
- wyjaśnia, że wszelki rozłam jest konsekwencją grzechu człowieka;
- rozumie, że należy rozwiązywać sytuacje konfliktowe w sposób pokojowy.

## Temat 41: Prorok, jak ogień

**Cele katechetyczne:**

- ukazanie postaci proroka Eliasza i jego misji wśród Izraelitów;
- kształtowanie postawy dawania świadectwa w swoim środowisku.

**Treści:**

- prorok Eliasz został posłany przez Boga, by głosić Jego wolę i wzywać do wiary w Niego. Działał w czasach króla Achaba. Swoje posłannictwo potwierdzał niezwykłymi czynami, których dokonywał mocą Bożą. Wszyscy jesteśmy wezwani, aby naśladować proroka Eliasza, mówić ludziom o Panu Bogu.

**Metody dydaktyczne:**

- pogadanka; praca z tekstem biblijnym; krzyżówka; test luk; praca z podręcznikiem.

**Środki dydaktyczne:**

- Pismo św.; krzyżówka; nagranie piosenki „Barka”.

**Zadania nauczyciela religii:**

- zapoznaje uczniów z osobą proroka Eliasza i jego misją wśród Izraelitów;
- zachęca do dawania świadectwa wiary w swoim środowisku.

**Przewidywane osiągnięcia ucznia:**

- wyjaśnia, kim był prorok;
- omawia sposób działania proroka Eliasza;
- rozwiązuje krzyżówkę;
- wypełnia test luk;
- prosi Boga o pomoc w spełnianiu misji prorockiej, śpiewając piosenkę „Barka”;
- wymienia zadania proroków;

- wskazuje na skutki niezwykłych czynów Eliasza;
- podaje, w jaki sposób może być prorokiem w swoim środowisku.

## **Temat 42: Elizeusz, uczeń Eliasza**

### **Cele katechetyczne:**

- zapoznanie z postacią proroka Elizeusza i jego czynami;
- odkrywanie prawdy, że Bóg przemawia i działa w sposób prosty i zrozumiały dla każdego człowieka;
- kształtowanie postawy otwartości na Boga i współpracy z Nim.

### **Treści:**

- Elizeusz to prorok, następca Eliasza. Bóg potwierdzał jego misję niezwykłymi czynami, które przez niego dokonywał. Jednym z cudów Elizeusza było uzdrowienie wodza wojsk syryjskich, Naamana. Dokonało się to poprzez prosty gest obmycia w wodach Jordanu. Wykonując proste czynności dnia codziennego w duchu posłuszeństwa Bogu, możemy zbliżyć się do Niego podobnie jak stało się to w przypadku Naamana.

### **Metody dydaktyczne:**

- pogadanka; praca z tekstem biblijnym; labirynt; poszukiwanie imion.

### **Środki dydaktyczne:**

- Pismo św.; kartonik z napisem „Elizeusz”; nagranie piosenki „Szedłem kiedyś inną drogą”.

### **Zadania nauczyciela religii:**

- zapoznaje uczniów z osobą proroka Elizeusza i jego działalnością;
- wyjaśnia, że Bóg przemawia i działa w sposób prosty i zrozumiały dla każdego człowieka.

### **Przewidywane osiągnięcia ucznia:**

- podaje, że Elizeusz był uczniem Eliasza;
- wyjaśnia, że Elizeusz mocą Bożą uzdrowił wodza Naamana;
- modli się o otwartość na Boga, śpiewając piosenkę: „Szedłem kiedyś inną drogą”;
- wymienia cuda proroka Elizeusza;
- opowiada historię uzdrowienia Naamana;
- podaje, że każdy z nas powinien wykonywać proste czynności dnia codziennego w duchu posłuszeństwa Bogu.

## **Temat 43: Izajasz zapowiada przyjście Mesjasza**

### **Cele katechetyczne:**

- zapoznanie uczniów z osobą Izajasza i wybranymi proroctwami mesjańskimi;
- kształtowanie postawy uwielbienia Boga.

### **Treści:**

- Izajasz to największy prorok Starego Testamentu. Jego proroctwa zapowiadają nadejście Mesjasza. Wszystkie proroctwa wypełniły się w Jezusie Chrystusie.

**Metody dydaktyczne:**

- pogadanka, praca z tekstem biblijnym; prezentacja multimedialna; wykreślanka, „prawda-falsz”; test luk.

**Środki dydaktyczne:**

- Pismo św.; prezentacja multimedialna; nagranie hymnu „Święty, Święty, Święty ...”; zielone i czerwone kartki.

**Zadania nauczyciela religii:**

- zapoznaje uczniów z osobą proroka Izajasza i omawia wybrane prorocтва mesjańskie;
- zachęca do uwielbienia Boga.

**Przewidywane osiągnięcia ucznia:**

- podaje znaczenie imienia „Izajasz”;
- opisuje powołanie proroka Izajasza;
- uwielbia Boga słowami modlitwy „Święty, Święty, Święty...”;
- wyjaśnia znaczenie zwrotu „prorocтва mesjańskie”;
- wskazuje osobę Jezusa Chrystusa jako Tego, w którym spełniły się wszystkie prorocтва.

## **Temat 44: Jeremiasz wzywa do zachowania przymierza**

**Cele katechetyczne:**

- przybliżenie postaci proroka Jeremiasza oraz treści przekazywanych przez niego proroctw;
- kształtowanie postawy wierności Bogu.

**Treści:**

- prorok Jeremiasz wzywał Naród Wybrany do zachowania wierności Przymierzu. Zapowiadał klęskę i zburzenie Jerozolimy jako konsekwencje ludzkich grzechów. Prześladowany przez rodaków, nie przestał głosić słów Boga. Jest dla nas wzorem wierności Bogu, nawet w obliczu prześladowań.

**Metody dydaktyczne:**

- pogadanka; praca z tekstem biblijnym; test wyboru.

**Środki dydaktyczne:**

- Pismo św.; nagranie piosenki „Był taki dzień”.

**Zadania nauczyciela religii:**

- zapoznaje uczniów z osobą proroka Jeremiasza i omawia wybrane prorocтва;
- zachęca do wierności Panu Bogu.

**Przewidywane osiągnięcia ucznia:**

- podaje, kim był Jeremiasz;
- opowiada, do czego wzywał Jeremiasz mieszkańców Judei;
- śpiewa piosenkę „Był taki dzień”;
- charakteryzuje sytuację polityczną w Izraelu w czasie działalności proroka Jeremiasza;
- potrafi wskazać teksty biblijne, w których prorok Jeremiasz wzywa do zachowania Przymierza.

## Temat 45: Spełnienie się proroctw Jeremiasza – niewola babilońska

### Cele katechetyczne:

- zapoznanie z niewolą babilońską jako konsekwencją odstępstwa od Boga;
- kształtowanie postawy życia w wolności od grzechu.

### Treści:

- spełniły się proroctwa Jeremiasza. Izraelici dostali się do niewoli babilońskiej. Jerozolima została zburzona. Niewola jest skutkiem niewierności Przymierzu. Dziś popadamy w inną niewolę – niewolę grzechu, gdy odwracamy się od Boga. On, pomimo naszych grzechów, nie przestaje nas kochać.

### Metody dydaktyczne:

- burza mózgów; zabawa „wolność – niewola”; pogadanka; praca z tekstem biblijnym; rebus.

### Środki dydaktyczne:

- Pismo św.; kartonik z napisem „niewola”; sznur.

### Zadania nauczyciela religii:

- omawia wydarzenia związane z niewolą babilońską, jako konsekwencją odstępstwa od Boga;
- wychowuje do życia w wolności od grzechu.

### Przewidywane osiągnięcia ucznia:

- opisuje, jak wyglądało życie Izraelitów w niewoli babilońskiej;
- podaje, że grzech powoduje utratę wolności;
- rozwiązuje rebus;
- modli się modlitwą spontaniczną;
- wyjaśnia, że niewola jest skutkiem niewierności Przymierzu;
- prosi Boga o pomoc w walce z grzechem;
- omawia zapowiedź Nowego Przymierza;
- chronologicznie porządkuje wydarzenia.

## Temat 46: Prorok czasu wygnania i nadziei

### Cele katechetyczne:

- zapoznanie z osobą i przepowiadaniem proroka Ezechiela;
- kształtowanie postawy pokładania nadziei w Bożym przebaczeniu i wiary w Bożą miłość.

### Treści:

- Izraelici przebywali w niewoli babilońskiej. Bóg przez proroka Ezechiela wzywał ich do wewnętrznej przemiany. Naród Wybrany zaczął pokładać nadzieję w Bogu. Bóg nie zapomina o grzesznikach, zapewnia o swojej miłości i gotów jest zawsze przebaczać temu, kto się nawraca.

### Metody dydaktyczne:

- pogadanka; praca z tekstem biblijnym; krzyżówka, pokaz.

### **Środki dydaktyczne:**

- Pismo św.; kartonik z napisem „Ezechiel”; koszyk z małymi kamieniami (po jednym kamieniu dla każdego ucznia).

### **Zadania nauczyciela religii:**

- zapoznaje uczniów z osobą i działalnością proroka Ezechiela;
- uczy, pokładania nadziei w Bożym przebaczeniu i wiary w Bożą miłość.

### **Przewidywane osiągnięcia ucznia:**

- podaje, że Ezechiel był prorokiem nauczającym w czasie niewoli babilońskiej;
- podaje, że Bóg kocha i nie zapomina o człowieku nawet gdy popełnia najcięższe grzechy;
- rozwiązuje krzyżówkę;
- podaje, że Izraelici otrzymali obietnicę powrotu do ojczyzny i odbudowy świątyni;
- wyjaśnia pojęcia: „serce kamienne” i „serce z ciała”;
- modli się do Boga z prośbą o wewnętrzną przemianę serca.

## **Temat 47: Daniel w jaskini lwów**

### **Cele katechetyczne:**

- zapoznanie uczniów z osobą proroka Daniela.
- przekazanie prawdy, że Bóg nie opuszcza ludzi, którzy mu zaufali;
- kształtowanie postawy wzywania pomocy Boga w trudnych chwilach i uwielbiania Go za wielkie dzieła Boże.

### **Treści:**

- Daniel był prorokiem, który w młodym wieku został uprowadzony do niewoli. Dzięki łasce Bożej zyskał zaufanie kolejnych władców i sprawował ważne urzędy. Nawet w obliczu niebezpieczeństw był wierny Bogu, a On go ocalał. Podobnie postępowali jego trzej przyjaciele. Trwając wiernie przy Bogu, człowiek może liczyć na Jego pomoc i opiekę.

### **Metody dydaktyczne:**

- praca z tekstem biblijnym; test luk; ćwiczenie na dobieranie; „znajdź różnice”.

### **Środki dydaktyczne:**

- Pismo św.; nagranie piosenki Arki Noego „Nie cykali się”.

### **Zadania nauczyciela religii:**

- zapoznaje uczniów z historią proroka Daniela;
- zachęca do wzywania pomocy Boga w trudnych chwilach i uwielbiania Go za wielkie dzieła, których dokonuje.

### **Przewidywane osiągnięcia ucznia:**

- opowiada historię uratowania Daniela z jaskini lwów;
- wyjaśnia, dlaczego Daniel zyskiwał zaufanie kolejnych władców;
- śpiewa piosenkę „Nie cykali się”;
- opowiada historię uratowania trzech młodzieńców z pieca ognistego;
- wskazuje na konsekwencje ocalenia Daniela z jaskini lwów;
- wie, że człowiek wierzący także w przeciwnościach powinien trwać przy Bogu, a On go ocali.



## Temat 48: Ezdrasz i Nehemiasz – powrót z niewoli i odbudowa świątyni

### Cele katechetyczne:

- zapoznanie uczniów z wydarzeniami związanymi z powrotem Izraelitów z niewoli;
- ukazanie działalności Ezdrasza i Nehemiasza;
- kształtowanie postawy odrzucenia grzechu i odbudowania świątyni swojego serca.

### Treści:

- król Perski, Cyrus Wielki wydał dekret, w którym zezwolił Izraelitom na powrót do ojczyzny i odbudowę świątyni. Na czele odbudowy Bóg postawił Nehemiasza (reforma społeczna) i Ezdrasza (reforma religijna). Grzech niszczy nasze dobre relacje z Panem Bogiem i ludźmi. Powinniśmy starać się zerwać z grzechem i na nowo odbudować świątynię naszego serca.

### Metody dydaktyczne:

- pogadanka; taniec integracyjny; praca z tekstem biblijnym; niedokończone zdania.

### Środki dydaktyczne:

- Pismo św.; sznurek, kontur świątyni (kościół) dla każdego ucznia; klej; serca z papieru; nagranie piosenek: „Będziemy tańczyć, będziemy śpiewać” i „Czy wy wiecie, że jesteście świątynią”.

### Zadania nauczyciela religii:

- zapoznaje uczniów z działalnością Ezdrasza i Nehemiasza w kontekście wydarzeń związanych z powrotem z niewoli;
- uczy, że należy odrzucać grzech i odbudowywać świątynię swojego serca.

### Przewidywane osiągnięcia ucznia:

- wskazuje, kto pozwolił wrócić Izraelitom z niewoli;
- podaje, kim byli Ezdrasz i Nehemiasz;
- modli się piosenką „Czy wy wiecie”;
- wskazuje, kto pomaga odbudować świątynię serca;
- interpretuje niewolę babilońską jako skutek odwrócenia się Izraelitów od Boga;
- opowiada o okolicznościach powrotu Izraelitów z niewoli;
- porównuje grzech do niewoli, a nawrócenie do powrotu z niej.

## Temat 49: Cierpiący Hiob ufa Bogu

### Cele katechetyczne:

- zapoznanie z opowiadaniem o Hiobie;
- odkrywanie obecności Boga nawet w sytuacji cierpienia;
- kształtowanie postawy wierności Bogu w trudnych doświadczeniach.

### Treści:

- opowiadanie o Hiobie pokazuje, że cierpienie nie zawsze spowodowane jest przez grzechy danego człowieka. Tak jak biblijny Hiob trzeba trwać przy Bogu i ufać Mu, nawet w obliczu trudnych doświadczeń. Bóg nigdy nie zapomina o człowieku.

**Metody dydaktyczne:**

- pogadanka; pokaz; opowiadanie; praca z tekstem biblijnym; wykreślanka „prawda – fałsz”; „rozszyfruj wiadomość”.

**Środki dydaktyczne:**

- Pismo św.; ilustracje przedstawiające sytuacje radosne oraz związane z cierpieniem; opowiadanie biblijne (D. Rops, Pismo Święte dla moich dzieci); nagranie piosenki „To był dobry dzień” Arki Noego.

**Zadania nauczyciela religii:**

- zapoznaje uczniów z opowiadaniem biblijnym o Hiobie;
- uczy odkrywania obecności Boga nawet w sytuacji cierpienia i zachęca do wierności Bogu.

**Przewidywane osiągnięcia ucznia:**

- wyjaśnia, dlaczego Hiob podobał się Bogu;
- podaje, co Hiob mówił, gdy dotykały go kolejne nieszczęścia;
- podaje, że Pan Bóg dopuszcza cierpienia;
- włącza się w śpiew piosenki „To był dobry dzień”;
- opowiada historię cierpiącego Hioba;
- uzasadnia konieczność cierpliwego znoszenia cierpienia;
- podaje, że nawet w trudnych sytuacjach należy ufać Bogu.

## **Temat 50: Bóg wysłuchuje modlitw i posyła z pomocą swojego Anioła**

**Cele katechetyczne:**

- zapoznanie z Księgą Tobiasza i jej przesłaniem;
- kształtowania postawy modlitewnego zawierzenia się Bogu w chwilach doświadczeń.

**Treści:**

- Tobiasz był uczciwy i wierny Bogu niezależnie od tego, co się działo w jego życiu. Modlił się, aby Bóg przerwał jego cierpienia. Pan wysłuchał jego modlitwy i przyszedł mu z pomocą. Pomógł także proszącej Sarze. Zrobił to przez anioła Rafała. Księga Tobiasza przypomina o potrzebie zwracania się do Boga w trudnych chwilach życia.

**Metody dydaktyczne:**

- zagadka; opowiadanie; praca z tekstem biblijnym; zaszyfrowana wiadomość.

**Środki dydaktyczne:**

- Pismo św.; zagadka, kartonik z napisem „Tobiasz”.

**Zadania nauczyciela religii:**

- zapoznaje uczniów z Księgą Tobiasza i jej przesłaniem;
- wychowuje do modlitewnego zawierzenia się Bogu w chwilach doświadczeń.

**Przewidywane osiągnięcia ucznia:**

- rozwiązuje zagadkę dotyczącą Hioba;
- podaje, że Panu Bogu zawsze trzeba ufać i być Mu wiernym;

- modli się do Anioła Stróża;
- opowiada historię Tobiasza;
- wyjaśnia, przez kogo Bóg pomógł Tobiaszowi i Sarze;
- uzasadnia konieczność modlitewnego zwracania się do Boga w trudnych chwilach życia.

## **Temat 51: Estera ocala naród od zguby**

### **Cele katechetyczne:**

- ukazanie prawdy, że ufając Bogu, na wzór biblijnej Estery, można pokonać największe trudności;
- kształtowanie postawy odwagi w podejmowaniu i realizacji słusznych decyzji.

### **Treści:**

- Estera została żoną króla Aswerusa. Ten, pod wpływem jednego ze swoich wysokich urzędników, wydał dekret o zagładzie Żydów. Estera pomimo lęku o swoje życie, przyznała się do swego żydowskiego pochodzenia i wstawiła się za swoim ludem. Bóg sprawił, że król zmienił decyzję i odmienił los Żydów. Księża Estery uczy, by mieć odwagę bronić słusznych spraw, pokładając ufność w Bogu.

### **Metody dydaktyczne:**

- rozsypanka sylabowa; praca z tekstem biblijnym; zabawa muzyczno-ruchowa; pogadanka; „rozszyfruj wiadomość”; test luk.

### **Środki dydaktyczne:**

- Pismo św.; zdania niedokończone; kartoniki z sylabami do słów: „odważna kobieta”; kartonik ze słowem: „Estera”; muzyka żydowska; nagranie piosenki Violi Brzezińskiej „Królowa Estera”.

### **Zadania nauczyciela religii:**

- zapoznaje uczniów z opowiadaniem o Esterze i wyjaśnia, że ufając Bogu, tak, jak biblijna Estera, można pokonać największe trudności;
- zachęca do odwagi w podejmowaniu i realizacji słusznych decyzji.

### **Przewidywane osiągnięcia ucznia:**

- podaje, kim była Estera;
- wskazuje księgę, w której jest opisane życie Estery;
- uzupełnia test luk;
- modli się piosenką „Królowa Estera”;
- opowiada perykopę biblijną o królowej Esterze;
- wymienia cechy charakteru Estery;
- podaje nazwę święta Purim i wyjaśnia jego istotę.

## **Temat 52: Boża mądrość w powiedzeniach i przysłowia**

### **Cele katechetyczne:**

- zapoznanie z wybranymi księgami mądrościowymi i z ich przesłaniem;
- kształtowanie postawy otwartości na zasady życia zawarte w tych księgach i stosowanie ich w codziennym życiu.

**Treści:**

- Księgi: Przysłów, Koheleta, Mądrości i Syracha to księgi mądrościowe. Zawierają one wskazówki, jak żyć, by podobać się Bogu i osiągnąć szczęście. Wskazówki te zostały ujęte w krótkie myśli, przysłowia, sentencje. Mądrości powinniśmy szukać w Biblii i modlić się o nią.

**Metody dydaktyczne:**

- niedokończone zdania; prezentacja multimedialna; praca z tekstem biblijnym; pogadanka.

**Środki dydaktyczne:**

- Pismo św.; prezentacja multimedialna z informacjami na temat omawianych ksiąg biblijnych; kartoniki z nazwami ksiąg biblijnych omawianych na lekcji; kartki z sigłami biblijnymi do pracy w grupach; karty z cytatami biblijnymi; nagranie pieśni „Mądrości Boża”.

**Zadania nauczyciela religii:**

- zapoznaje uczniów z wybranymi księgami mądrościowymi i z ich przesłaniem;
- wychowuje do otwartości na zasady życia zawarte w tych księgach i stosowanie ich w codziennym życiu.

**Przewidywane osiągnięcia ucznia:**

- wyjaśnia, co to jest przysłowie;
- odnajduje w Piśmie św. wskazane fragmenty;
- przyporządkowuje do siebie fragmenty wersetów biblijnych;
- z pomocą katechety wyjaśnia odnalezione w Piśmie św. fragmenty;
- wskazuje, że źródłem prawdziwej mądrości jest Bóg;
- uzasadnia potrzebę modlitwy o mądrość.

## Temat 53: Księga Psalmów – księgą modlitwy

**Cele katechetyczne:**

- ukazanie Psalmów jako liturgicznych i osobistych modlitw Izraelitów prowadzących do odkrywania Bożej Mądrości;
- kształtowanie postawy szukania prawdziwej mądrości poprzez czytanie i rozważanie Psalmów.

**Treści:**

- Księga Psalmów należy do ksiąg mądrościowych. Zawiera 150 utworów składających się na modlitewnik Izraelity. Psalmi uczą, że Bóg jest Mądrością. Modląc się Psalmami człowiek nie tylko uwielbia, dziękuje, przeprosza i prosi Boga, ale także zdobywa prawdziwą mądrość, której źródłem jest Stwórca.

**Metody dydaktyczne:**

- opowiadanie; pogadanka; krzyżówka; praca z tekstem biblijnym; układanie „psalmu klasowego”.

**Środki dydaktyczne:**

- Pismo św.; kartonik z napisem „Księga Psalmów”; fragmenty Psalmów do pracy w grupach; krzyżówka.

**Zadania nauczyciela religii:**

- pogłębia znajomość Psalmów jako liturgicznych i osobistych modlitw Izraelitów prowadzących do odkrywania Bożej Mądrości;
- zachęca do szukania prawdziwej mądrości poprzez czytanie i rozważanie Psalmów.

**Przewidywane osiągnięcia ucznia:**

- wyjaśnia, co to jest „psalm”;
- rozwiązuje krzyżówkę;
- wskazuje na Boga jako źródło prawdziwej mądrości;
- układa „psalm klasowy” i modli się nim;
- wyjaśnia, czym jest „mądrość”;
- podaje najważniejsze wiadomości o Psalmach;
- na podstawie Psalmów podaje, jak postępuje człowiek mądry.

## Temat 54: Prorok Jonasz i tajemnica Bożego miłosierdzia

**Cele katechetyczne:**

- zapoznanie uczniów z historią Jonasza;
- ukazanie Boga jako miłosiernego Ojca, który wzywa człowieka do nawrócenia i daje czas do poprawy życia;
- zachęta do zaufania Bogu i podejmowania wysiłku zmiany życia na lepsze.

**Treści:**

- Pan Bóg kieruje do Jonasza polecenie, aby poszedł do Niniwy i wzywał jej mieszkańców do nawrócenia. Niniwa była stolicą Asyrii, Asyryjczycy byli zaś nieprzyjaciółmi Izraelitów. Jonasz nie chciał ratować swoich wrogów. Próbował uciec przed Bogiem. Przechodząc przez różne doświadczenia zrozumiał, że Bóg jest miłosierny dla wszystkich ludzi.

**Metody dydaktyczne:**

- pogadanka; praca z tekstem biblijnym; test luk.

**Środki dydaktyczne:**

- Pismo św., nagranie muzyki refleksyjnej; nagranie piosenki „Dokąd to Jonaszu?”; test luk.

**Zadania nauczyciela religii:**

- zapoznaje uczniów z historią proroka Jonasza;
- uczy, że Bóg to miłosierny Ojciec, który wzywa człowieka do nawrócenia i daje czas do poprawy życia;
- zachęca do ufności Bogu i podejmowania wysiłku zmiany życia na lepsze.

**Przewidywane osiągnięcia ucznia:**

- wyjaśnia, dlaczego Bóg posłał Jonasza do Niniwy;
- podaje, że Jonasz jest zapowiedzią Jezusa Zmartwychwstałego;
- śpiewa piosenkę „Dokąd to Jonaszu?”;
- uzupełnia test luk;
- opowiada historię Jonasza;
- ocenia postawę Jonasza;
- uzasadnia, dlaczego Jonasz jest figurą Pana Jezusa.

## Temat 55: Machabeusze – czas walki i wolności

### Cele katechetyczne:

- ukazanie rodziny Machabeuszy jako przykładu wierności Bogu;
- kształtowanie postawy odważnego wyznawania wiary.

### Treści:

- kapłan Matatiasz i jego synowie podjęli walkę w obronie wiary i ojczyzny. Dzięki poniesionym przez nich ofiarom, Izrael stał się wolnym narodem, który mógł wyznawać wiarę w Jednego Boga. Każdy z nas jest wezwany do dawania świadectwa wierności Bogu.

### Metody dydaktyczne:

- opowiadanie; praca z tekstem biblijnym; wykreślanka; test wyboru.

### Środki dydaktyczne:

- Pismo św.; kartoniki ze słowami: „Seleukos”, „Antioch IV Epifanes”, „Modin”, „Matatiasz”, „Juda Machabeusz”; wykreślanka; test wyboru.

### Zadania nauczyciela religii:

- zapoznaje uczniów z historią rodziny Machabeuszy będących przykładem wierności Bogu;
- zachęca do odważnego wyznawania wiary.

### Przewidywane osiągnięcia ucznia:

- podaje, kim byli Epifanes IV i Matatiasz;
- wskazuje miejsce wybuchu tego powstania;
- modli się o odwagę w wyznawaniu wiary;
- rozwiązuje test wyboru;
- podaje przyczyny wybuchu Powstania Machabejskiego;
- wymienia skutki Powstania Machabejskiego;
- podaje, w jakich sytuacjach może dawać świadectwo wiary.

## Temat 56: Izrael w niewoli Rzymu

### Cele katechetyczne:

- zapoznanie z okresem niewoli rzymskiej i specyfiką panowania króla Heroda;
- kształtowanie postawy tęsknoty za Zbawicielem.

### Treści:

- Palestyna znalazła się pod panowaniem Imperium Rzymskiego. Pomimo pozorów wolności, naród coraz bardziej doświadczał trudów okupacji. Władzę sprawował ustanowiony przez Rzymian król – Herod. Ludzie tęsknili za Mesjaszem, który miał przynieść wolność.

### Metody dydaktyczne:

- pogadanka; praca z tekstem biblijnym; rozsypanka sylabowa; „prawda-falsz”.

### Środki dydaktyczne:

- Pismo św.; kartoniki z napisami: „Pompejusz”, „Herod”; rozsypanka sylabowa; nagranie pieśni „Pan Jezus już się zbliża”.

**Zadania nauczyciela religii:**

- zapoznaje uczniów z okresem niewoli rzymskiej, w jakiej znalazł się Izrael i specyfiką rządów króla Heroda;
- kształtuje postawę tęsknoty za Zbawicielem.

**Przewidywane osiągnięcia ucznia:**

- podaje, kto zawarł przymierze z Rzymianami;
- podaje, kogo Rzymianie ustanowili królem Palestyny;
- układa rozsypankę sylabową;
- poprzez śpiew wyraża tęsknotę za Jezusem;
- opowiada o zajęciu Palestyny przez Rzymian;
- charakteryzuje sytuację Izraelitów pod panowaniem rzymskim;
- uzasadnia tęsknotę Żydów za Zbawicielem.